

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Педагогічний факультет

Кафедра початкової освіти та освітніх інновацій

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Методика навчання української мови

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Освітньо-професійна програма програма 013

«Початкова освіта»

за спеціальністю 013 Початкова освіта

галузі знань 01 Освіта/Педагогіка

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 2 від 3 вересня 2024 р.

Івано-Франківськ – 2024

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Методика навчання української мови
Викладач (-і)	Максименко Наталія Борисівна, Струк Анна Василівна
Контактний телефон викладача	+380995258410
Е-mail викладача	Максименко Н.Б.- nataliia.maksumenko@pnu.edu.ua ; Струк А.В.- anna.struk@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Нормативна дисципліна
Обсяг дисципліни	180 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua/index.php?
Консультації	Середа, 15.00, ауд.701, Бандери,1
2. Анотація до навчальної дисципліни	
Предметом вивчення навчальної дисципліни є: методи й прийоми формування в молодших школярів ключових компетентностей мовно-літературної освітньої галузі Державного стандарту початкової освіти	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<p>Метою вивчення навчальної дисципліни є - підготовка майбутніх учителів початкової школи до формування в молодших школярів комунікативної, читацької та інших ключових компетентностей; формування готовності до розвитку особистості здобувачів початкової освіти засобами різних видів мовленнєвої діяльності.</p> <p>Основними цілями вивчення дисципліни є</p> <ul style="list-style-type: none"> - формування у майбутніх фахівців здатності застосовувати сучасні інноваційні і комп'ютерні технології для розв'язування комунікативних завдань у професійній діяльності; - розвиток умінь ефективно діяти, розв'язуючи стандартні та проблемні методичні задачі у відповідності до визначеними в мовно-літературній освітній галузі Державного стандарту початкової освіти завданнями. 	
4. Програмні компетентності та результати навчання	
<p>Загальні компетентності:</p> <p>ЗК-5. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.</p> <p>Фахові компетентності:</p> <p>СК-1. Здатність спілкуватися державною та іноземною мовами як усно, так і письмово.</p> <p>СК-3. Здатність до інтеграції та реалізації предметних знань як основи змісту мовно-літературної галузі Державного стандарту початкової освіти.</p> <p>СК-7. Здатність до моделювання змісту відповідно до очікуваних результатів навчання, добору оптимальних форм, методів, технологій та засобів формування ключових і предметних компетентностей молодших школярів у процесі вивчення мовно-літературної освітньої галузі Державного стандарту початкової освіти.</p> <p>СК-9. Здатність до різних видів оцінювання навчальних досягнень здобувачів початкової освіти на засадах компетентнісного підходу</p> <p>СК-13. Здатність до формування у здобувачів початкової освіти інфомедійної грамотності, критичного мислення та умінь аналізувати медійну інформацію.</p> <p>СК-14. Здатність здійснювати професійну діяльність в умовах регіонального освітнього середовища.</p> <p>Програмні результати навчання:</p> <p>ПР-03 Критично оцінювати достовірність та надійність інформаційних джерел,</p>	

дотримуватися юридичних і етичних вимог щодо використання інформаційно-комунікаційних та цифрових технологій у перебігу педагогічної діяльності в початковій школі.

ПР-04 Спілкуватися із професійних питань засобами державної та іноземної мов в усній

та письмовій формах, застосовувати в освітньому процесі прийоми збагачення усного й писемного мовлення молодших школярів.

ПР-06 Інтегрувати та використовувати академічні предметні знання як основу змісту мовно-літературної освітньої галузі Державного стандарту початкової освіти

ПР-07 Планувати й здійснювати освітній процес з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей молодших школярів, забезпечувати розвиток пізнавальної діяльності учнів, формувати в них мотивацію до навчання.

ПР-12 Застосовувати методи та прийоми навчання, інновації, міжпредметні зв'язки та інтегрувати зміст різних освітніх галузей в стандартних і нестандартних ситуаціях професійної діяльності в початковій школі, оцінювати результативність їх застосування.

ПР-17 Формувати критичне мислення та інфомедійну грамотність учнів початкових класів.

ПР-18 Використовувати особливості регіонального освітнього середовища для ефективного навчання і виховання учнів початкової школи.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	26 год
семінарські заняття / практичні / лабораторні	Практичні -38 год.; лабораторні –6 год
самостійна робота	110 год.

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибіркового
4,5	013 Початкова освіта	2, 3 курси	Нормативний курс

Тематика навчальної дисципліни

Тема	кількість год.			
	Лекції	Практ. зан.	Лабор. зан.	Сам. роб.
Змістовий модуль 1. Загальні питання методики навчання української мови. Методика навчання грамоти				
Тема 1. Теоретико-методологічні засади побудови курсу методики навчання української мови.	2год	4 год.		12 год.
Тема 2. Наукові засади методики навчання грамоти	2год.	4 год.		15 год.
Тема 3. Добукварний період навчання грамоти молодших школярів	2год.	2 год	2 год.	12 год.
Тема 4. Букварний і післябукварний періоди навчання грамоти	2 год.	4 год.		12 год.
Змістовий модуль 2 Методика розвитку усного та писемного мовлення молодших школярів				
Тема 1. Наукові основи методики розвитку зв'язного мовлення молодших школярів	4 год.	4 год.	2 год.	15 год.
Тема 2. Робота над переказами і творами в системі розвитку зв'язного мовлення учнів	4 год.	4 год.		12 год.
Змістовий модуль 3 Методика ознайомлення молодших школярів з основами мовної теорії				

Тема 1 . Методика опрацювання елементів синтаксису й пунктуації.	2 год	4 год.		10 год.
Тема 2-3. Методика вивчення частин мови на основі	4 год..	4 год.		
Тема 4. Методика вивчення морфемної будови слова та елементів словотвору	2 год.	4 год.	2 год.	12 год.
Тема 5. Методика навчання молодших школярів орфографічно правильного письма	2 год.	4 год.		10 год.
Заг. 180 год	26 год.	38 год.	6 год.	110 год

6. Система оцінювання навчальної дисципліни	
Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	<p>Вид контролю: екзамен – 50 балів.</p> <p>Лекції - 5</p> <p>Практичні заняття – 20</p> <p>Лабораторні заняття - 5</p> <p>Самостійна робота – 10</p> <p>Неформальна освіта - 5</p> <p>Контрольна робота - 5</p> <p>Максимальна кількість балів – 100 балів</p>
Вимоги до письмових робіт	<p>Письмові роботи виконуються самостійно з використанням цифрових інструментів та різного медіаконтенту.</p> <p>Контрольна робота може бути у вигляді тестування, розміщеного на сайті дистанційного навчання, чи творчої письмової роботи.</p>
Семінарські заняття	<p>Робота на кожному семінарському (практичному) занятті складається з підготовки теоретичних питань, представлених у плані заняття, та виконання завдань, запропонованих для самостійної роботи.</p> <p>За умови успішно виконаного завдання в повному обсязі за одне заняття студент отримує макс. 5 б.</p>
Умови допуску до підсумкового контролю	<p>До підсумкового контролю допускаються студенти, які набрали не менше 50 балів під час вивчення дисципліни</p>
Підсумковий контроль	<p>Підсумковий контроль у 4 семестрі- залік; у 5 семестрі – екзамен. Вимоги до підсумкового контролю представлено в системі дистанційного навчання ПНУ</p>
7. Політика навчальної дисципліни	

Письмові роботи: мають бути виконані самостійно, творчо у відповідності до норм сучасної української мови

Академічна доброчесність: очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначені у Положенні про запобігання та виявлення плагіату у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника <https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/>

Відвідування занять: обов'язкове відвідування навчальних занять; пропущені заняття відробляються у відповідності до вимог з означеної дисципліни, що представлені в системі дистанційного навчання ПНУ

Неформальна освіта: неформальна освіта зараховується згідно Положення про порядок зарахування результатів неформальної освіти у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника (введено в дію наказом ректора №819 від 29.11.2019р., із внесеними змінами наказом № 80 від 12.02.2021 р.) https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/02/neformalna_osvita.pdf

8. Рекомендована література

Базова

1. Електронні версії підручників для 1–4 класів. URL : <https://lib.imzo.gov.ua/yelektronn-vers-pdruchnikv/>
2. Кірик М., Данилова Л. Нова українська школа: організація діяльності учнів початкових класів закладів загальної середньої освіти: навч.- метод. посіб. Львів : Світ, 2019. 136 с.
URL : <https://lib.imzo.gov.ua/navchalno>
3. Максименко Н.Б., Струк А.В. Викладання предметів мовно-літературної освітньої галізі в початковій школі НУШ». Навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ: НАІР, 2021.180 с.
4. Максименко Н.Б. Методичні рекомендації для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 013 Початкова освіта щодо виконання курсових робіт з методик вивчення предметів освітніх галузей Державного стандарту початкової освіти. Івано-Франківськ. 2023. 40 с.
5. Методика навчання української мови в початковій школі : навчально-методичний посібник для студентів вищих навчальних закладів / За наук. ред. М.С.Вашуленка. Київ: Літера ЛТД , 2012. 364с
6. Державний стандарт початкової освіти, затверджений Постановою Кабінету Міністрів України від 21 лютого 2018 року.
7. Нова українська школа: poradnik dla vchytelja / za zag. red N. M. Bibik. Київ : Літера ЛТД, 2019. 208 с. URL : <https://www.e-litera.com.ua/upload/grade-0/nus-poradnyk.pdf> .
8. Типова освітня програма, розроблена під керівництвом Савченко О. Я. 1-2 клас. ЗАТВЕРДЖЕНО. Наказ Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 № 743-22.

URL:[https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/programy-1-4-](https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/programy-1-4-klas/2022/08/15/Typova.osvitnya.prohrama.1-4/Typova.osvitnya.prohrama.1-2.Savchenko.pdf)

[klas/2022/08/15/Typova.osvitnya.prohrama.1-4/Typova.osvitnya.prohrama.1-2.Savchenko.pdf](https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/programy-1-4-klas/2022/08/15/Typova.osvitnya.prohrama.1-4/Typova.osvitnya.prohrama.1-2.Savchenko.pdf)

Допоміжна

1. Анісімова Г.О. Сучасний урок у початковій школі: традиції та інновації(навчально-методичний посібник). Тернопіль : Мандрівець, 2013. 104 с.
2. Барило С.Б., Максименко Н.Б. Шляхи формування медіакомпетентності майбутніх учителів початкової школи. *Наукові записки. Серія: Педагогічні науки* 2022. Випуск 200. С. 48-53. DOI: <https://doi.org/10.36550/2415-7988-2022-1-200-48-53>
3. Богданець-Білоskalенко Н., Шумейко Ю. Особливості роботи за навчально-методичним комплектом до підручника «Українська мова та читання. 3 клас. Частина 2». *Початкова школа*. 2020. С. 26-29
4. Бондарчук Є. Інтерактивні технології – шлях до створення ситуації успіху у навчальній діяльності молодшого школяра. *Початкова школа*. 2021. № 11. С. 1-4
5. Бульбах Т. Підготовка та проведення уроків з мультимедійною підтримкою в початкових класах. *Початкова школа*. 2015. № 3. С. 56-58.
6. Вашуленко О. Методичні рекомендації щодо роботи за новим підручником «Українська мова та читання. 3 клас. Частина 2» *Початкова школа*. 2020. №9. С.14-20.
7. Васильєва О. Реалізація технології діяльнісного методу на уроках у початковій школі. *Початкова школа*. 2018. № 4. С. 38-42
8. Захарійчук М. Особливості роботи за навчально-методичним комплектом з української мови до підручника «Українська мова та читання. 3 клас » Частина 1. *Початкова школа*. 2021. № 9. С. 20-26.
9. Євтушик Н., Ставілова Н. Бінарний урок (позакласне читання та музичне мистецтво) у 3 класі. *Початкова школа*. 2018. № 6. С. 28-32.
- 10.Кабельнікова Н. Подолання фонематичних помилок на початкових етапах оволодіння навичками письма. *Початкова школа*. 2017. № 4. С. 36-39.
- 11.Колот М. Творчі види робіт на уроках української мови. *Початкова школа*. 2018. № 3. С.15-18.
- 12.Максименко Наталія, Барило Світлана, Бай Ігор. Міжпредметна інтеграція як засіб розвитку пізнавальної активності молодших школярів. *Імідж сучасного педагога*. № 3 (204), 2022. С.115-120. DOI: [https://doi.org/10.33272/2522-9729-2022-3\(204\)-115-119](https://doi.org/10.33272/2522-9729-2022-3(204)-115-119).
- 13.Максименко Н.Б., Барило С.Б., Бай І.Б. Підготовка майбутніх учителів початкової школи до фахової діяльності засобами суб'єкт-суб'єктної взаємодії Наукові інновації та передові технології. Серія «Педагогіка». 10(38) 2024. С. 645-655. DOI [https://doi.org/10.52058/2786-5274-2024-10\(38\)-645-656](https://doi.org/10.52058/2786-5274-2024-10(38)-645-656)
14. Прозорова Л. Творчі різнорівневі вправи з української мови для розвитку уваги, логічного та дивергентного мислення учнів урок. *Початкова школа*. 2017. № 5. С. 36-39.
15. Ушмарова В. Організація науково-методичної роботи з учителями початкової школи у контексті Концепції“Нова українська школа”. *Початкова школа*. 2017. № 8. С.1-4.
16. Ярош Н. Групові методи роботи на уроках у початковій школі. *Початкова школа*. 2018. № 6. С. 50-54.

Викладачі (прізвище, посада):

Максименко Наталія Борисівна – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри початкової освіти та освітніх інновацій

Струк Ання Василівна – доктор педагогічних наук, професор кафедри початкової Освіти та освітніх інновацій